

Інструктаж з БЖД. Технологічний процес виготовлення виробу: оздоблення з використанням трафаретів, складання виробу

Дата: 11.10.2023

Клас: 7 – А,Б

Предмет: Трудове навчання

Урок: № 6

Вчитель: Капуста В.М.

Мета:

- Сформувати в учнів поняття про види оздоблення виробів з фанери та ДВП;
- ознайомити зі способами перенесення малюнків на заготовку за допомогою трафаретів;
- розвивати почуття прекрасного та просторову уяву;
- виховувати любов до народних промислів, відповідальність за результат роботи, акуратність у роботі.

Види оздоблення

- Вироби з деревини та фанери, можна оздобити за допомогою різноманітних технік та інструментів. На наших уроках можна використовувати такі види оздоблення як **випалювання, розпис оздоблення з використанням трафаретів.**
- **Мета оздоблення:** надати виробові гарного вигляду .

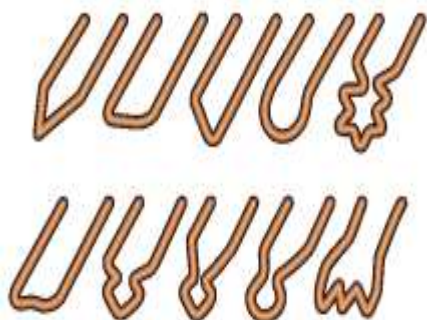

Випалювання як вид оздоблення

- **Випалювання** (інша назва цієї техніки — пірографія) виконується за допомогою розпеченого до певної температури металевого стержня або металевої нитки, які залишають на поверхні деревини слід або знак певної форми.
- **Випалювання** застосовується для декорування дитячих іграшок і елементів народної дерев'яної архітектури. Розрізняють два способи випалювання — *розжареними металевими штампиками*, із відбитків яких складають різноманітні орнаменти, і *електрописом*, що дає чіткий контурний малюнок.

Стрижневі випалювачі

- Для оздоблення виробу використовують стрижневі випалювачі (мал. 141, а). Вони мають набір змінних штампів (стрижневих насадок, мал. 141, б), за допомогою яких можна випалювати різноманітні орнаменти
- (мал. 141, в).

Мал. 140. Змінні нагрівальні наконечники (пера)

а

б

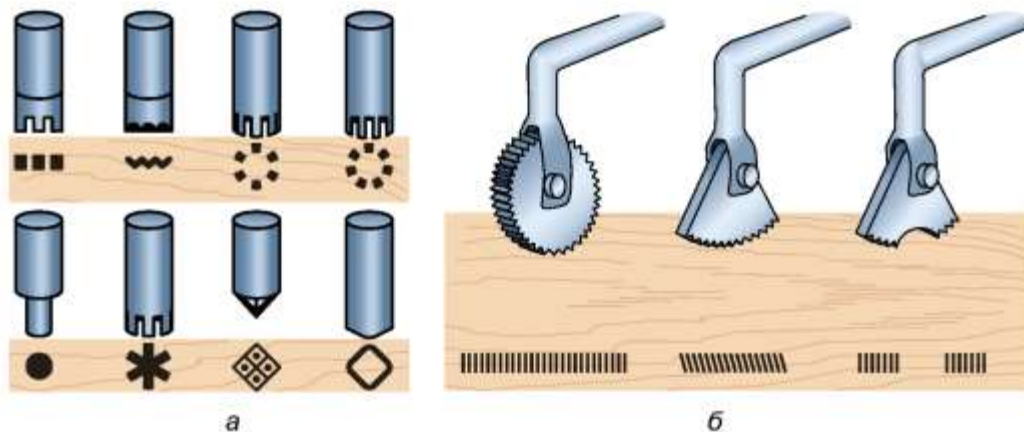

в

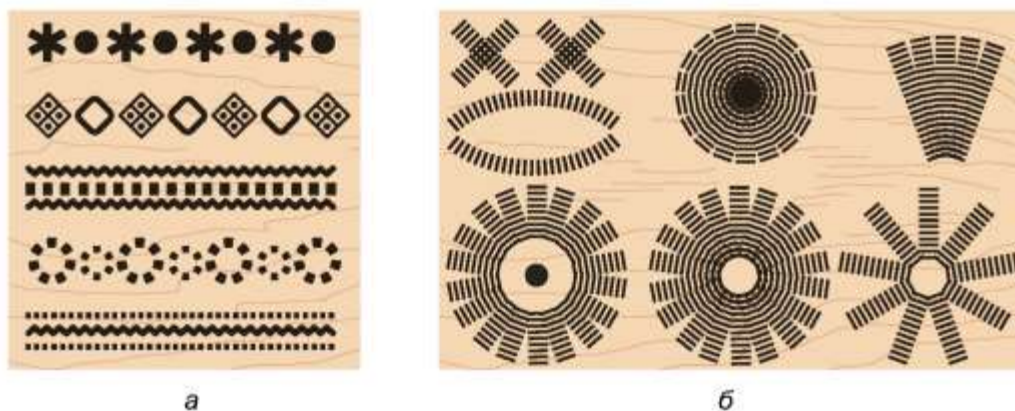
Мал. 141. Стрижневий випалювач: а – загальний вигляд; б – стрижневі штампи; в – елементи випалених орнаментів

Штамування

- Використовуючи стрижневий випалювач, випалене зображення формують за допомогою штамування, тобто малюнок утворюється поєднанням випалених відбитків одного або різних штампів (мал. 149).

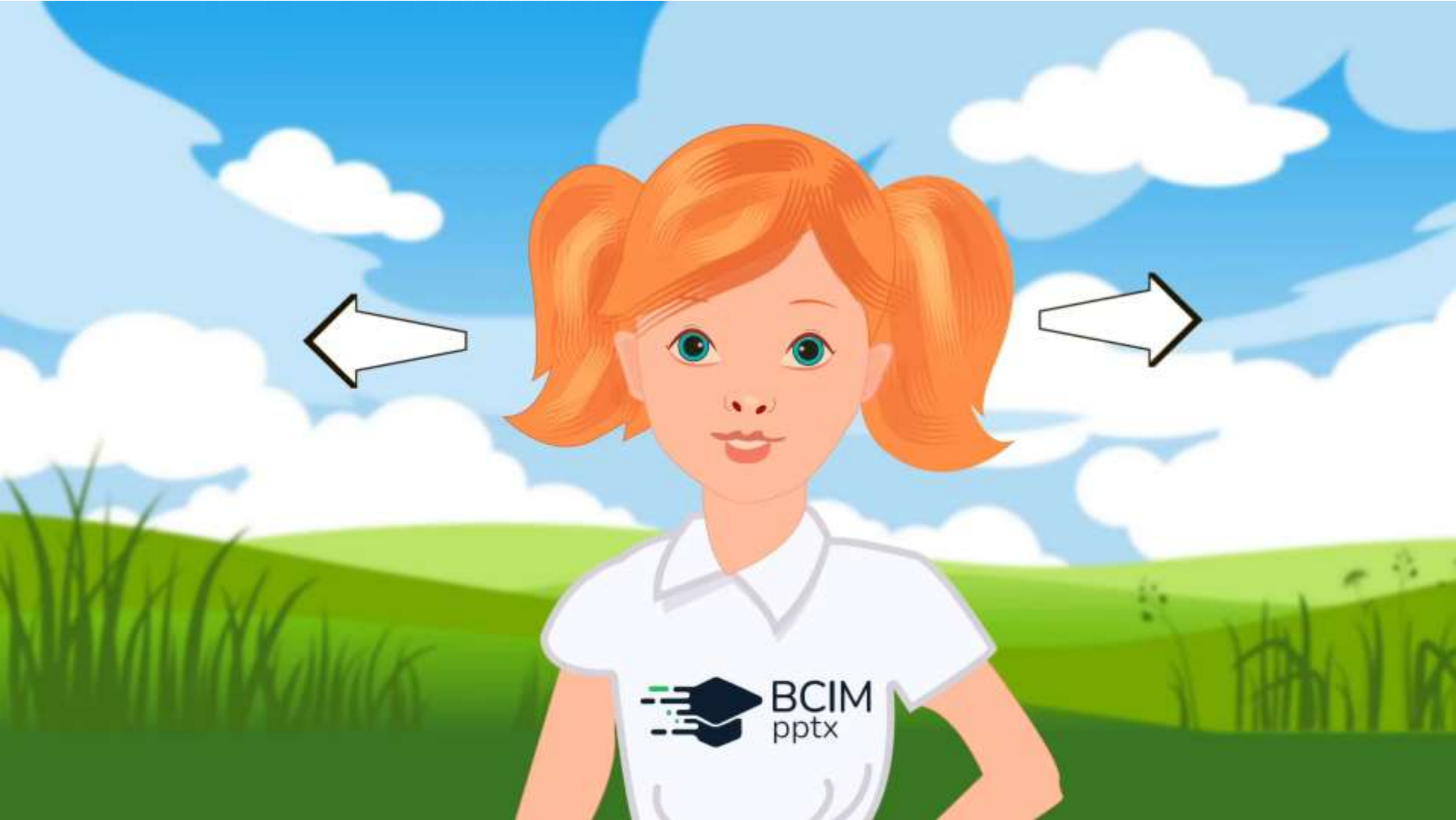

Мал. 148. Стрижневі насадки: а – штампи; б – накатки

Мал. 149. Утворення зображення штамуванням: а – різними штампами; б – накатками

- ***Розпис на дереві*** — зручна й оригінальна техніка орнаментування виробів. Орнамент наносять пензлями із білячої шерсті на поверхню виробу гуашшю, аквареллю.
- Після висихання нанесеної на поверхню фарби її покривають 2-3 шарами лаку.
- Лакова плівка не тільки зберігає природну текстуру деревини, але й охороняє її від забруднення, значно подовжує термін використання виробу.

Трафаретний розпис

- Велику кількість однакових зображень наносять на заготовку за допомогою трафаретів. Вибраний трафарет закріплюють на заготовці також за допомогою ґвоздиків. Далі гостро заточеним олівцем акуратно обводять контури всіх його елементів (мал. 143). При цьому необхідно стежити, щоб перетинки трафарету не зламалися.

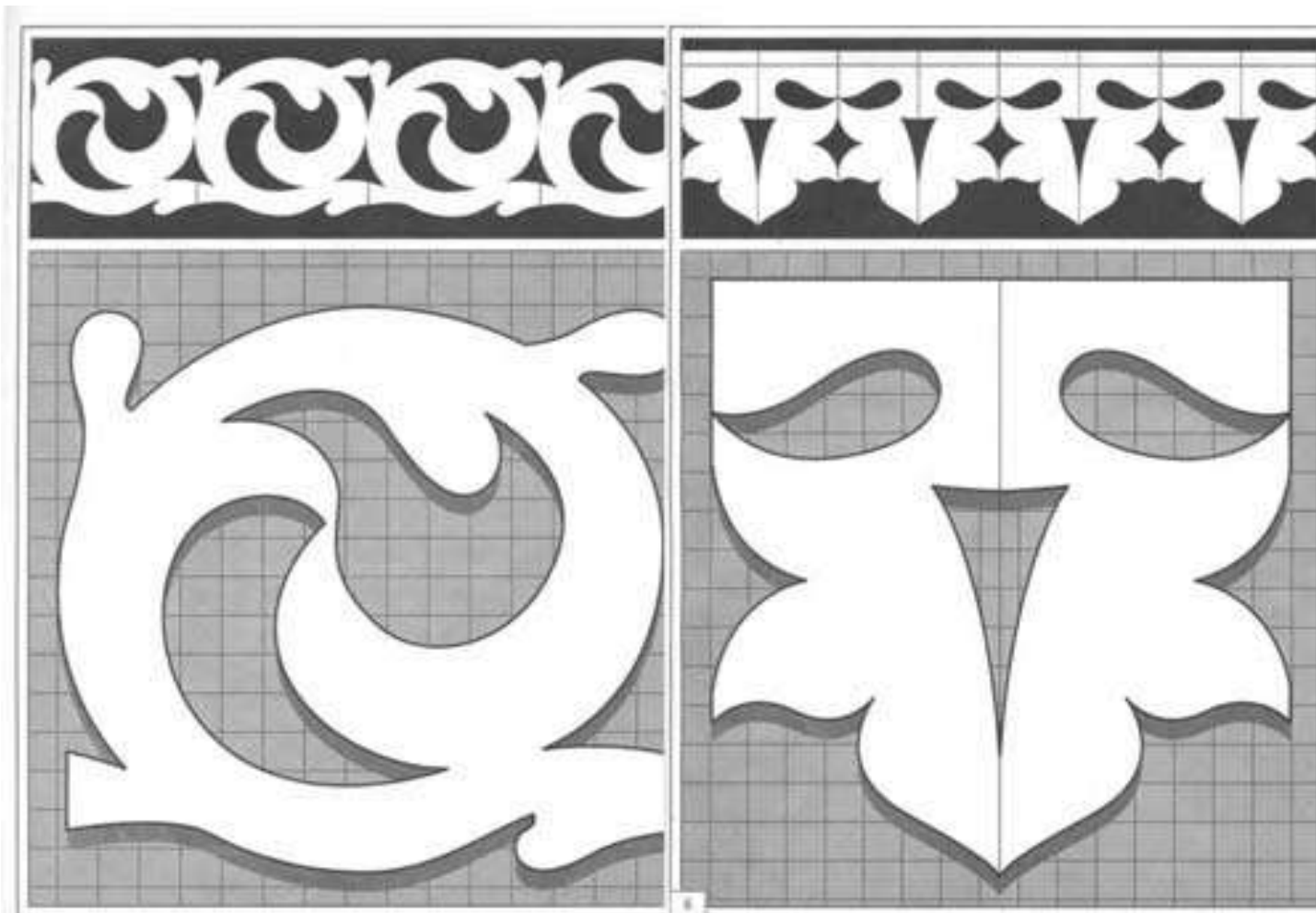
Мал. 143. Розмічання за трафаретом: а – трафарет; б – зображення контурів на заготовці; в – випалене зображення

Виконання трафаретного розпису

- Перш ніж наносити малюнок, поверхню виробу ретельно шліфують.
- Потім на підготовлену поверхню переносять малюнок для трафарету.
- Трафарети можна виготовити з цупкого паперу самотійно, або використати вже готові (куплені).

Перший етап. Виготовлення шаблону

Другий етап. Обведення шаблону на фанері

Третій етап. Фарбування зображення

Фізкультхвилинка

Практична робота

- Оздоблення власного виробу.
- Дотримання правил безпеки.
  - 1. Обережно користуйся канцелярським
ножем, якщо вирішив самостійно
виготовити трафарет.
  - 2. Фарбу нанось у потрібних місцях свого
виробу.
  - 3. Робоче місце зберігай у порядку.
- Складання виробу.

Домашнє завдання

- 1. Виготовити оздоблення свого виробу.
  - 2. Підготувати захист проєкту (письмово, аудіо, відео).
-
- **Зворотній зв'язок: Human** або ел. пошта valentinakapusta55@gmail.com